

RAZVOJ HRVATSKE LUČKE INFRASTRUKTURE

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Nova ulaganja u morske luke

Više od 214 milijuna eura ulaže se u razvoj hrvatske lučke infrastrukture kroz Program Konkurentnost i kohezija 2021. do 2027., čime se nastavlja intenzivan ciklus ulaganja u morske luke

Aktualne investicije u lučku infrastrukturu

Ulaganja u lučku infrastrukturu posljednjih godina jedan su od najvećih infrastrukturnih investicijskih ciklusa u hrvatskome pomorskom sektoru. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture kroz Program Konkurentnost i kohezija provodi projekte kojima se moderniziraju luke, povećava razina sigurnosti plovidbe i jača povezanost hrvatskih otoka s kopnom.

Modernizacija luka usmjerena je na obnovu postojeće infrastrukture, povećanje razine sigurnosti plovidbe, bolju povezanost otoka i obale, razvoj održive mobilnosti te stvaranje preduvjeta za gospodarski rast obalnih i otočnih zajednica. To koliko je taj investicijski ciklus snažan najbolje pokazuju financijski pokazatelji. Dok je u sklopu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.

ukupna vrijednost lučkih projekata iznosila 104,45 milijuna eura, u aktualnome programskom razdoblju 2021. – 2027. vrijednost ulaganja dosegla je 214,68 milijuna eura. To pokazuje da su ulaganja u morske luke više nego udvostručena u odnosu na prethodno programsko razdoblje.

Nove investicije obuhvaćaju projekte diljem hrvatske obale, od velikih putničkih luka do manjih lokalnih i otočnih pristaništa. Među najvećim i infrastrukturno najvažnijim ulaganjima izdvajaju se projekti na splitskome području, koji imaju važnu ulogu u unapređenju pomorskoga putničkog prijevoza i povezivanju grada, zračne luke i dalmatinskih otoka. To su projekti "Pomorsko-putnički terminal Resnik-Divulje u lučkom području Kaštelanskog bazena – Bazen D – Resnik" i "Rekonstrukcija i dogradnja Gata sv. Petra u Gradskoj luci Split". Riječ je o novome poglavlju ulaganja u pomorsku

infrastrukturu Grada Splita kojima se povećavaju kapaciteti pomorskog prijevoza i povezuje kopno, Zračnu luku Split i otoke.

Prvi projekt obuhvaća izgradnju gata (53 × 6 m) i produljenje obalnog zida (52,27 m), omogućujući dodatni privez dvaju plovila do 40 m i jednog katamarana. Planirana su energetska učinkovita rješenja, uključujući LED rasvjetu i priključke za brodove. Sva ta financijska ulaganja sa sobom nose nova očekivanja kao što su rast opsega prometa za 38.678 putnika do 2028. te doprinos održivoj mobilnosti i ekološkoj učinkovitosti.

Drugi veliki projekt na splitskome području odnosi se na rekonstrukciju i dogradnju Gata sv. Petra u Gradskoj luci Split. Taj projekt usmjeren je na proširenje gata za oko 53 metra, što će osigurati 5350 m² nove površine, otvoriti prostor za izgradnju dviju novih te dogradnju i proširenje triju postojećih ro-ro (trajektne) rampa, kako bi se poboljšao kapacitet za prihvata većih plovila i osigurao učinkovit trajektni promet. Glavni doprinosi projekta jesu smanjenje gužvi i skraćeno vrijeme ukrcaja putnika i vozila, uz smanjenje emisija CO₂ i buke u gradu. Modernizacija splitske luke povećat će dostupnost obalnoga linijskog prometa za stanovnike okolnih otoka te unaprijediti kvalitetu usluge za domaće i strane posjetitelje.

Uz velika ulaganja u splitsko lučko područje Program obuhvaća i niz projekata u manjim lukama diljem hrvatske obale. Iako su po vrijednosti skromniji, te su investicije od iznimne važnosti za svakodnevni život lokalnog stanovništva jer povećavaju razinu sigurnosti plovidbe, osiguravaju nove komunalne veze i unapređuju prometnu povezanost otočnih i priobalnih sredina.

Među novijim ulaganjima izdvajaju se projekti izgradnje trajektnog pristaništa u Perni, rekonstrukcije i modernizacije

Prikaz aktualnih investicija u lučku infrastrukturu na zemljovidu

Vizualizacija gata Sv. Petra u Splitu nakon završetka radova

luke Krk, dogradnje i uređenja primarnog lukobrana u Novom Vinodolskom, uz uređenje obalnog pojasa Podbaran, sanacije i rekonstrukcije obale u luci Rab (faza 2.) te obnove i proširenja luke u Martinšćici na otoku Cresu. Riječ je o zahvatima koji su uključeni u financiranje zbog ključne uloge u osiguravanju pouzdanog i sigurnog tijeka pomorskog prometa, jačanju

operativnih kapaciteta lokalnih luka te poboljšanju povezanosti otoka i obalnih naselja s kopnom.

Zajednički cilj svih tih projekata jest povećanje otpornosti lučke infrastrukture na sve intenzivnije vremenske uvjete, stvaranje novih kapaciteta za prihvata plovila te osiguravanje kvalitetnijih uvjeta za stanovnike i gospodarstvo obalnih

područja. Projekt izgradnje luke otvorene za javni promet Perna – trajektno pristanište omogućit će poluotoku Pelješcu i otoku Korčuli da budu prometno i gospodarski dostupniji tijekom cijele godine. Doprinos projekta jest povećanje razine sigurnosti luke Orebič, a ujedno smanjenje prometnih gužvi, posebno u ljetnim mjesecima.

Rekonstrukcija luke Krk uključuje rekonstrukciju primarnog i sekundarnog lukobrana te uvale Portapižane u luci Krk. Planiranom rekonstrukcijom osigurat će se dodatnih 165 komunalnih vezova namijenjenih lokalnome stanovništvu za korištenje.

Rekonstrukcijom i dogradnjom primarnog lukobrana u luci Novi Vinodolski, uz parterno uređenje obale Podbaran, štiti se akvatorij luke od dominantnih vjetrova i rasta razine mora kako bi se omogućila sigurnost veza i širega obalnog područja u svim vremenskim uvjetima te osigurali kapaciteti komunalnih vezova za 15 plovila, uz rekonstrukciju dodatnih 50 komunalnih vezova.

Gat u luci Rab (foto: Županijska lučka uprava Rab)

Vizualizacija luke Perna na poluotoku Pelješcu

Projektom "Rekonstrukcija i sanacija obale u luci Rab" financirana je izgradnja gata ukupne duljine oko 44 metra koji služi za prihvata linijskih putničkih brodova i zaštitu akvatorija luke te je dio operative obale te rekonstrukcija Obale Petra Krešimira IV., koja čini uski obalni pojas, u cilju priveza brodova na siguran način i osiguravanja odgovarajuće visine obale kako više ne bi dolazilo do njezina plavljenja.

Rekonstrukcija i dogradnja luke u naselju Martinšćici na otoku Cresu omogućuje dobru prometnu sponu otoka Cresa s okolnim područjima. Zato će se infrastrukturnim ulaganjem, odnosno povećanjem od 50 novih vezova, povećati razina sigurnosti prometovanja na otoku te stvoriti bolji uvjeti za prihvat većeg broja plovila. Prometna sigurnost i učinkovitost također će se postići izgradnjom zaštitnog lukobrana i dvaju gatova te obalnog pojasa koji će služiti za komunalne vezove na otoku.

Investicijski ciklus pritom se ne zaustavlja na već ugovorenim projektima. Tijekom 2026. započela je provedba novih infrastrukturnih zahvata. Među njima izdvajaju se projekti izgradnje luke Dajla-Belveder te rekonstrukcije i dogradnje južnog lukobrana u Novalji.

Projekt izgradnje luke otvorene za javni promet lokalnog značaja Dajla-Belveder

Građevinski radovi na projektu izgradnje luke otvorene za javni promet lokalnog značaja Dajla-Belveder započeli su krajem siječnja 2026. i nastavljaju se prema planiranoj dinamici. Riječ je o projektu koji se provodi uz potporu Europskog fonda za regionalni razvoj u sklopu Programa Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027. Nadležno tijelo jest Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, dok je nositelj projekta Županijska lučka uprava

Vizualizacija luke Dajla-Belveder (foto: Studio Kappo)

Umag – Novigrad. Nova luka omogućit će sigurniji prihvat plovila i pouzdaniji tijek pomorskog prometa u uvali Belvederu.

Kako bi se povećala razina sigurnosti plovidbe, u sklopu luke Dajla-Belveder planira se izgradnja lukobrana, obalnog zida i istezališta za plovila, uređenje zaobalnog platoa te postavljanje dvaju plutajućih gatova. Također, radi zaštite lučkog akvatorija, u planu je njegovo produbljivanje radi postizanja dostatne dubine za privez, uplovljavanje i isplavljavanje plovila.

Unaprijeđenjem prometne povezanosti omogućit će se pouzdaniji pristup obrazovanju, radnim mjestima te zdravstvenim i socijalnim uslugama tijekom cijele godine. Projekt će unaprijediti uvjete korištenja luke za korisnike komunalnih vezova, vlasnike brodica te korisnike ribarskih, izletničkih i nautičkih plovila.

Cijeli je zahvat osmišljen kako bi se pružila dodatna vrijednost svim korisnicima komunalnih vezova, vlasnicima brodica te korisnicima izletničkih i ribarskih brodova kao i korisnicima nautičkih vezova. Ukupna vrijednost projekta je 7.554.350,00 eura, a za projekt osigurano je 5.941.691,25 eura EU-ovih sredstava.

Projekt "Rekonstrukcija i dogradnja južnog lukobrana – 3. faza izgradnje" u Novalji

U Novalji je 10. lipnja 2026. održana početna konferencija projekta "Rekon-

Pogled na gradilište južnog lukobrana u luci Novalja (foto: Županijska lučka uprava Novalja)

strukcija i dogradnja južnog lukobrana – 3. faza izgradnje“, kojim se nastavlja strateško ulaganje u jačanje lučke infrastrukture i sigurnosti pomorskog prometa na području luke Novalja otvorene za javni promet od županijskog značaja. Provedbom tog projekta znatno se doprinosi unaprjeđenju pomorske infrastrukture, sigurnosti plovidbe i kvaliteti usluga u luci Novalja, koja predstavlja važno prometno i gospodarsko čvorište Ličko-senjske županije.

Projekt se sufinancira bespovratnim sredstvima u sklopu Programa Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027., ukupnim iznosom od 13.126.901,93 eura, od čega 11.157.866,64 eura čine sredstva Europske unije osigurana kroz Kohezijski fond.

Planirani zahvat rekonstrukcije i dogradnje južnog lukobrana luke Novalja obuhvaća radove na izgradnji i dogradnji glavnih lučkih elemenata. Južni lukobran, ukupne duljine približno 134 metra, uključuje priveznu obalu na vanjskoj strani i dijelu unutarnje strane u duljini od oko 87 metara te ima funkciju zaštite akvatorija

luke, osiguravajući siguran privez u svim vremenskim uvjetima.

Projektom je predviđena i izgradnja obale s kamenim pokosom duljine približno 190 metara, koja povezuje kopnene površine s glavnim južnim lukobranom, te privezne obale ukupne duljine oko 230 metara, koja obuhvaća postojeće i nove dijelove obalne konstrukcije te osigurava dodatne operativne površine za prihvata plovila. Poseban doprinos funkcionalnosti luke donose i dva nova plutajuća gata s pripadajućim sidrenim sustavima i pristupnim mostićima, kojima će se povećati razina fleksibilnosti i sigurnosti priveza.

Realizacijom projekta omogućit će se ukupni kapacitet od 101 veza, uključujući 98 vezova za plovila duljine 10 do 12 metara (kategorija III.) i tri veza za linijske putničke brodove duljine 50 do 70 metara. Modernizacijom i proširenjem kapaciteta južnog lukobrana stvaraju se preduvjeti za bolje upravljanje pomorskim prometom, smanjenje operativnih rizika te povećanje otpornosti luke na nepovoljne vremenske uvjete. Istodobno projekt pri-

donosi razvoju lokalnoga gospodarstva, jačanju nautičkog turizma i stvaranju novih razvojnih prilika za lokalnu zajednicu.

Zaključne napomene

Ulaganja u lučku infrastrukturu tijekom programskog razdoblja 2021. – 2027. potvrđuju kako hrvatske luke postaju jedan od ključnih nositelja prometnog i gospodarskog razvoja obalnog područja. Od velikih putničkih terminala do manjih lokalnih luka, zajednički cilj svih projekata jest stvaranje sigurnije, otpornije i učinkovitije pomorske mreže koja će dugoročno unaprijediti kvalitetu života stanovnika te konkurentnost hrvatskog pomorstva.

Izvori:

<https://mmpi.gov.hr/>
<https://povezanahrvatska.eu/>
<https://eufondovi.gov.hr/>

Fotografije:

Povezana Hrvatska, Županijska lučka uprava Rab, Studio Kappo, Županijska lučka uprava Novalja